

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.517/2017/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a **felszámolószervezet neve Kft. (felszámoló székhelye felszámolóbiztos: felszámolóbiztos neve)** felszámoló meghatalmazásával eljár Dr. Vörös József ügyvéd által képviselt **felperes neve, „f.a.” felperes székhelye** szám alatti székhelyű **felperes** által - a Ügyvédi Iroda(ügyintéző: Dr. Bajáky Tamás, ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve** I.rendű alperes címe szám alatti lakos **I. rendű, II.rendű alperes neve** II.rendű alperes címe szám alatti lakos **II. rendű**, valamint **III.rendű alperes neve** III.rendű alperes címe szám alatti lakos **III. rendű alperes** ellen kölcsönszerződéséből eredő követelés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2017. március 31. napján kelt 15.P.20.052/2014/84. számú ítélete ellen az alperesek által 86. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a helyesbítéssel hagyja helyben, hogy a **ingatlan 1. helyrajzi száma** hrsz-ú ingatlan tekintetében mellőzi a III. rendű alperes tulajdonoskénti feltüntetését és tűrésre kötelezését.

Kötelezi az I-III. rendű alpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 500.000,- (Ötszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az I-III. rendű alpereseket, hogy az adóhatóság külön felhívására egyetemlegesen fizessenek meg az államnak 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A A Kft. egyenes adós, mint hitelfelvevő, valamint a hitelező felperesi pénzügyi intézet között 2010. szeptember 30. napján hitelszerződés jött létre, mely alapján a felperes az egyenes adós nála vezetett folyószámláján 72.000.000,- forint hitelkeretet biztosított oly módon, hogy a folyószámlát - 72.000.000,- forint erejéig engedte megterhelni. A szerződés aláírásától számított 3 éves, határozott időtartamra létrejött jogviszony alapján az egyenes adós a szerződés lejáratának időpontjáig vállalta visszafizetni a részére biztosított hitelkeretből igénybe vett kölcsönt. A törlesztés a számlán történő jóváírások esetén automatikusan történhetett az adós külön rendelkezése nélkül. A számlára befolyó pénzeszközökből a hitelező az igénybe vett folyószámlahitel összegét mérsékelhette addig, amíg az adósnak hiteltartozása áll fenn. A szerződés 4. pontja szerint a felperesi hitelező 4%-os mértékű rendelkezésre tartási jutalékot számíthatott fel. A hitelkeretből igénybe vett kölcsönösszege után az ügyleti kamat a szerződéskötés napjához igazodó mindenkori jegybanki alapkamat + 3,5%, ez a szerződéskötéskor 8,75% volt. A felek írásban rögzítették továbbá, hogy a hitelező a hitel fedezetét bármikor jogosult ellenőrizni és az adós köteles biztosítani a hitelező számára, hogy üzleti könyveibe betekinthessen. Az adósnak a kölcsön és járulékai teljes összege visszafizetéséig azonnali értesítési kötelezettsége állt fenn a szerződésben egyedileg meghatározott körülmények esetében a hitelező felé. Ezek közül a szerződés 9.c. pontja többek között előírta az adós, kezes vagy dologi adós ellen indított csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárásról, illetve végrehajtási cselekményről való haladéktalan tájékoztatást, továbbá az adós székhely vagy értesítési cím

változásával kapcsolatos azonnali értesítési kötelezettséget, valamint minden olyan lényeges körülményről, eseményről való értesítést, amely a hitel céljának megvalósítását befolyásolja. E tájékoztatási kötelezettségek bármelyikének elmulasztását a felek szerződésükben olyan súlyos szerződésszegésnek minősítették, mely alapján a felperesi pénzügyi intézet jogosult a kölcsönt azonnali hatályú felmondással lejárttá tenni. A 9.d. pont szerint súlyos szerződésszegésnek minősül továbbá, ha az adós a szerződésből származó fizetési kötelezettségének az esedékesség időpontjában nem tesz eleget, melynek következménye, hogy a hitelező a kölcsönt azonnali hatályú felmondással jogosult lejárttá tenni. A szerződés 9.c. pont utolsó bekezdése szerint, amennyiben a változás bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt nem kézbesíthetők az egyenes adós részére a jelen szerződéssel kapcsolatos jognyilatkozatok, úgy azokat közölni kell tekinteni a küldemény történetének feladását követő 5. napon.

A szerződés 6. pontja szerint a hitel visszafizetésének egyik biztosítéka az I. rendű alperes készfizető kezessége, mely szerint a készfizető kezes kötelezettséget vállalt arra, hogy az adós nem teljesítése esetén a hitelezőnek teljesíteni fog, az adós hátralékos tartozását megfizeti a hitelező első írásbeli felszólítására az abban megjelölt határidőn belül. A készfizető kezes írásban kijelentette, a biztosíték rendeltetésével tisztában van, miszerint az adós teljes vagyonán kívül a saját teljes vagyona is fedezetül szolgál a hitelező részére. Az I. rendű alperes 2008-tól kezdődően volt önálló képviselői jogú ügyvezetője az egyenes adós kft-nek, őt 2010. szeptember 30-i kezdő időponttól **személy 1. neve** váltotta az ügyvezetői tisztségben.

A szerződés további biztosítékai keretbiztosítéki jelzálogjog alapítások voltak, a külön alakissággal megkötött jelzálogszerződésekben a II. rendű alperes a **ingatlan 1. helyrajzi száma** hrsz-ú, 1/1 tulajdoni hányadú ingatlanára, míg a III. rendű alperes a **ingatlan 2. helyrajzi száma** hrsz-ú, ingatlan 5000/79156-od arányban őt megillető tulajdoni hányadára 100.800.000,- forint keretösszeg erejéig engedett a hitelező javára jelzálogjog bejegyzést az ingatlan-nyilvántartásba. A II. és III. rendű alperesek egyező szerződési nyilatkozattal helytállási kötelezettséget vállaltak a zálogként megjelölt ingatlanaikkal arra az esetre, ha az egyenes adós a jogviszony lejártakor vagy a jogviszony egyéb okból való megszűnésekor nem teljesíti a hitelkeretből igénybe vett összeg visszafizetésének kötelezettségét.

A hitelkeret túlnyomó részének felhasználására már a szerződéskötés napján sor került, ekkor a felperes, mint számlavezető bank az egyenes adós, **B. Kft.** felé fennálló - sorba állított - követelésének kiegyenlítése érdekében 45.000.000,- forintot emelt le a bankszámláról a hitelkeret terhére „számlák közötti átvétel” megjelöléssel. Emellett 3.121.718,- forint összegben kamatok, banki, költségek, díjak leemelésre is sor került. A bankszámlát megterhelte még a NAV 156.000,- forintba irányuló inkasszója. Az egyenes adós ügyvezetője és tagja, **személy 1. neve** pedig 23.677.555,- forint összegű pénztári készpénz kifizetést igényelt és kapott kézhez. A folyósítás napjának végén a felhasználható egyenleg már csak 44.727,- forint volt, melyet másnap további költségek leemelése folytán merítettek ki. Felperesi bank ezt követően már csak 143.716,- forint ki nem egyenlített pénzforgalmi jutalékot tartott nyilván a bankszámla terhére, melynek záróegyenlege 2010. október 1-jén -72.000.000,- forint volt. A bankszámlára 2010. december 6-án az adóhatóságtól 916.000,- forint áfa visszautalás érkezett, melyből a felperesi pénzügyi intézet pénzforgalmi jutalékát és egyéb költségeket vont le. A kölcsön visszafizetésére felhasználható összeg 769.039,- forint volt, mely a folyószámlahitel ügyleti és késedelmi kamat törlesztéseként került elszámolásra. Ezt követően az egyenes adós részéről további törlesztés már nem történt.

Az egyenes adós cégbírásnál nyilvántartott közhiteles cégtörténeti adataiból kitűnik, hogy a hitelszerződés megkötésekor bejelentett **székhely 1. címe** szám alatti székhelycíme 2010. október 5-

én megváltozott, a cégjegyzék szerinti új székhelycím: **székhely 2. címe**, melyről a felperes nem kapott értesítést.

Az egyenes adós ellen 2011. július 4-én az adóhatóság végrehajtási eljárást kezdeményezett, erről az egyenes adós 2011. szeptember 2-án kapott hivatalos iratot. A cégbíróság 2012. május 8. napján jogerőre emelkedett végzéssel megszüntnek nyilvánította a céget, egyúttal ellene kénysztörlési eljárást kezdeményezett, mely felszámolási eljárásba fordult át. Erről 2012. szeptember 17-én hivatalos tájékoztatást kapott az egyenes adós. A felszámolás kezdő időpontja 2013. január 10. Mindezekről azonban nem értesítette a felperest.

A felperes 2012. december 12. napján - felszámolója útján - a 72.000.000,- forint összegű folyószámla hitelkeret folyósítására megkötött kölcsönszerződést, annak 9. pontjára utalással azonnali hatállyal felmondta, és 15 napos határidővel felszólította az adóst a kölcsönösszeg, valamint járulékai (mindösszesen 87.645.412,- forint) egyösszegben történő megfizetésére. Megjelölte egyúttal a tartozás ügyleti kamatának mértékét, mely a felmondás időpontjában évi 9% volt, a késedelmi kamat pedig további +6%. A felperes részletes elszámolása szerint 2010. október 1. napjáig tőke-, illetve késedelmi kamattörlesztés nem történt, a költségtörlesztésre 7.890,- forint került jóváírásra. A 2010. december 6-i törlesztés ügyleti kamattörlesztésként lett elszámolva 769.039,- forint összegben. Ezt követően az egyenes adós további törlesztést nem teljesített a felperesi kimutatás szerint.

Az egyenes adós részére a **székhely 2. címe** alatti székhelycímre megküldött felmondó levelet a posta „címezett ismeretlen” jelzéssel küldte vissza a felpereshez.

Az egyenes adóssal egyidejűleg a felperes az I. rendű alperest, mint készfizető kezest, míg a II. és III. rendű alpereseket, mint dologi adósokat írásban ugyancsak fizetésre, illetve a helytállási kötelezettség teljesítésére szólította fel, ez azonban nem vezetett eredményre.

A A Kft. elleni felszámolási eljárás során felperes, felszámolója útján, határidőn belül bejelentette a perbeli hitelkeret szerződés alapján igénybe vett kölcsön visszakövetelésére irányuló igényét, melyet az egyenes adós kijelölt felszámolója visszaigazolt. A felszámolási eljárás egyszerűsített felszámolás útján történő befejezésére 2014. február 4. napján került sor, a felperes kölcsönszerződésből eredő követelése kielégítetlen maradt.

A felperes keresetében 72.000.000,- forint tőke és annak szerződés alapján számított járulékai megfizetésére kérte kötelezni I. rendű alperest, mint készfizető kezest. Kérte továbbá, hogy a bíróság a II-III. rendű alpereseket, mint jelzálogkötelezetteket annak tülésére kötelezze, hogy a keresettel érvényesített követelését a zálogtárgyként megjelölt ingatlanokra vezetett végrehajtás útján kielégítse.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen érvénytelenségi kifogást terjesztettek elő arra hivatkozással, hogy a szerződés megsértette a fogyasztóknak nyújtott hiteltől szóló 2009. évi CLXII. tv. (Fhtv.) 14. §-ában foglaltakat, mivel a hitelképesség vizsgálatára nem a törvényi előírások szerint került sor. Érvénytelenségi okként utaltak arra is, hogy az általuk nem ismert általános szerződési feltételek alkalmazása mellett került sor a szerződéskötésre. A szerződést megtévesztés címén megtámadták, továbbá álláspontjuk szerint az a jóerkölsbe is ütközik, mert az egyenes adós egy másik gazdálkodó szervezet irányában fennálló hiteltartozásának kiváltására használta fel a perbeli hitelkeret megállapodást, melyről az alpereseknek nem volt tudomásuk. A hitelkeret megnyitásának napján a hitelkeret jelentős részét, 45.000.000,- forintot erre fordított az egyenes adós. Vítatták a felperesi felmondás jogszerűségét és hatályosságát, hangsúlyozva, hogy annak szabályszerű közlése nem történt meg az egyenes adóssal, a felmondás konkrét okát abban nem jelölte meg, csak általánosságban hivatkozott a 9. pontra, így az a szerződés megszűnésének

joghatását a hiányos tartalmú, szabályszerűen nem közölt felmondás nem válthatta ki. Az elsőfokú eljárás során alperesek indítványozták, hogy a bíróság a per tárgyalását függessze fel, mivel a felperesi pénzügyi intézet volt vezetőivel szemben büntetőeljárás indult, mely során a jelen szerződéshez kapcsolódó iratanyagokat is lefoglalt a nyomozóhatóság. Kétségbe vonták továbbá a felperesi záróelszámolás számszaki helyességét is.

Az elsőfokú bíróság könyvszakértői vélemény beszerzését követően meghozott ítéletével készfizető kezesként kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 87.645.604,- forintot és ennek 72.000.000,- forint részösszege után 2012. december 12. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre évi 15%-os mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte továbbá II. és III. rendű alpereseket, mint zálogkötelezetteket annak tűrésére, hogy a felperes a fenti követelését a „II. és III. rendű alperesek tulajdonában álló” **ingatlan 1. helyrajzi száma** hrsz-ú ingatlanból, továbbá az **ingatlan 2. helyrajzi száma** hrsz-ú ingatlan, III. rendű alperes 5000/79156-od arányú tulajdoni hányadából, mint zálogtárgyakból végrehajtás útján kielégítse. A bíróság a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték, valamint a perköltség tekintetében egyetemlegesen marasztalta alpereseket. A bíróság ítélete indokolásában az egyenes adós A Kft. által igénybe vett hitelkeret törlesztésének elmaradására figyelemmel jogszerűnek találta a szerződés 9/d. pontja alapján a felperes által egyenes adóssal közölt azonnali hatályú felmondást. Megállapította továbbá, hogy az egyenes adós egy gazdasági társaság volt, mely gazdasági, szakmai tevékenysége finanszírozására, illetve működése biztosítása céljából vette igénybe a hitelkeretet, így a jogviszony nem tekinthető fogyasztói szerződésnek. Ez a jogi minősítés a mellékkötelezettséget vállaló I. rendű alperesi készfizető kezesre, valamint II. és III. rendű alperes, dologi adósokra is vonatkozik. Az alperesek így nem hivatkozhatnak a fogyasztóknak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. tv. megsértésére, erre alapított érvénytelenségi kifogást nem terjeszthetnek elő.

A bíróság nem találta megalapozottnak azon ellenkérelmet sem, mely szerint a hitel már annak felvételekor „fedezetlen” volt, ugyanis a személyes, illetve dologi biztosíték nyújtását vállaló alpereseknek lehetőségük volt arra, hogy kötelezettségvállalásukat megelőzően vizsgálják a főadós gazdasági helyzetét. A bírói gyakorlat szerint a kölcsöntartozásból eredő követelés iránti perben a bíróság nem köteles vizsgálni azt sem, hogy a kezeseket milyen okok készítették a kezességvállalásra, vagy hogy a kölcsönadó a hitelnújtás során szakszerűen járt-e el.

A szerződés felmondásának körülményeit értékelve a bíróság a hitelszerződés 9. pontjára utalva rögzítette, a felmondás hatályosan közöltnek minősül, mivel az egyenes adós székhelycím változás bejelentési kötelezettségét elmulasztotta, és ezért nem volt a felmondó levél postai úton kézbesíthető. Megállapította továbbá, hogy a személyes és dologi biztosítékot nyújtó alperesek a hatályos felmondásról szóló tájékoztatást és a felperes fizetési felszólítását szabályszerű postai kézbesítéssel átvették. A bíróság kitért arra is, hogy az egyenes adóssal szemben kényszerítő eljárással indult, mely felszámolási eljárásba fordult át, ez a hitelszerződés 9/c. pontja szerint ugyancsak felmondási oknak tekintendő, figyelemmel arra, hogy az ezzel kapcsolatos azonnali értesítési kötelezettségét az egyenes adós elmulasztotta a felperes irányában. Megjegyezte a bíróság, hogy a felszámolási eljárás megindulása folytán a Cstv. 35. § (1) bekezdése értelmében a felszámolás kezdő időpontjában a gazdálkodó szervezet valamennyi tartozása, így a perbeli is törvényenél fogva mindenképpen lejárttá vált. A bíróság a felperesi elszámolást szakértői bizonyítás eredményeként helytállónak minősítette. Az okiratokkal alátámasztott tényállásból megállapíthatónak találta, hogy az egyenes adós részére a felperes 2010. szeptember 30-án szerződészerűen rendelkezésre bocsátotta a teljes 72.000.000,- forint hitelkeretet, melyet az egyenes adós már másnapra teljes mértékben kimerített. A szakértői véleményből megállapítható, hogy az egyenes adós tőketörlesztést nem teljesített, a szakvélemény pedig alátámasztotta, hogy a 72.000.000,- forint összegű tőketartozáson felül 14.778.664,- forint ügyleti kamat, valamint 866.935,- forint késedelmi kamat is felszámítható volt a felperes részéről a végleges elszámolásban.

A bíróság nem találta megalapozottnak azon alperesi hivatkozást, mely szerint 45.000.000,- forint befizetés történt volna, ezzel szemben a perben beszerzett igazságügyi könyvszakértői véleményt fogadta el a szerződés felmondásának (megszűnésének) időpontjára nézve fennálló teljes tartozási összeg megállapításához, és ezenösszegszerűségben marasztalta a készfizető kezés I. rendű alperest felperes javára. A bíróság a dologi adósok helytállási kötelezettségének jogalapjaként a Ptk. 251. § és a Ptk. 255. § (1) bekezdésére utalt. Szükségtelennek találta az alperesek által indítványozott felfüggesztést annak ellenére, hogy a felperesi takarékszövetkezet egyes vezetőivel szemben indult büntetőeljárás során az egyenes adóssal kötött szerződés iratanyaga is lefoglalásra került. A bíróság álláspontja szerint a nyomozati eljárástól függetlenül a felperes könyvelésében rendelkezésre álltak az egyenes adós tartozásának megállapításához szükséges adatok, melyek lehetővé tették az igazságügyi könyvszakértői vizsgálatot.

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereset elutasítását. Elsődlegesen azt hiányolták, hogy a peranyag hiányos, mivel a A Kft. és a felperes közötti szerződéses jogviszony teljes iratanyagát büntetőeljárás keretében a nyomozóhatóság lefoglalta. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság is szükségesnek találta az iratbeszerzést a nyomozóhatóságtól, ugyanakkor titkosítás miatt abba nem lehetett betekinteni. A nyomozóhatóság birtokába került iratanyag megismerése és igazságügyi szakértői vizsgálata az egyenes adós pontos tartozásának megállapítása érdekében elengedhetetlen. A felperes perbeli nyilatkozatán túl egyéb, lényeges okirati bizonyítékokat nem csatolt. Az igazságügyi könyvszakértő csak a szerződési viszony egy részét bemutató, felperes által egyoldalúan összeállított számlakivonatokat tudta áttanulmányozni. Kifogásolták, hogy az igazságügyi szakértő elfogadhatónak talált egy ismeretlen tartalmú másik hitelszerződés teljesítésére szolgáló - közvetlenül a hitelkeret biztosításának időpontjában az egyenes adós ráhatása nélkül végrehajtott - 45.000.000,- forintos levonást, melynek következtében az adós ténylegesen már csak 27.000.000,- forint nagyságrendű összegről rendelkezhetett. A hitelügylet teljes anyagának megismerése hiányában a könyvszakértői vélemény nem tekinthető aggálytalannak, teljes körűnek. Alperesek megjegyezték, időközben a nyomozás lezárult és a büntetőügy bírósági szakba került, ahol már megnyílik az irattanulmányozás lehetősége. Álláspontjuk szerint a büntetőeljárás befejezéséig a jelen per tárgyalásának felfüggesztése indokolt. A pontos hitelösszeg megállapítása és az arra alapítható követelésösszegszerűsége körében a megfelelő bizonyítás mindezek miatt az elsőfokú eljárás során nem történt meg.

A hitelszerződés felmondását illetően a fellebbező alperesek hangsúlyozták, az elsőfokú eljárásban olyan tény, adat nem merült fel, mely szerint az adós székhelycíme vagy levelezési címe megváltozott volna. A felszámolás időszakában az adóssal szemben indult felszámolási eljárásban, valamint kényszertrólesi eljárásban ugyanaz a cím szerepel, mint a hitelszerződésben. Ezek alapján nem nyert bizonyítást az elsőfokú bíróság azon megállapítása, mely szerint az adós székhelyváltozásáról a hitelszerződés 9. pontjában foglaltak ellenére nem értesítette a felperest, ezért a felperesi felmondás nem tekinthető hatályosan közöltnek. Ez okból az nem is jogszerű, a szerződés-megszűnés joghatását nem váltotta ki. Emellett a felperes meg sem jelölte a hitelszerződés felmondásának konkrét, valós okát, csupán általánosságban hivatkozott a hitelszerződés 9. pontjára. Megjegyezték továbbá, hogyösszegszerűségi eltérés van a felperes keresete és az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkezésében megállapított marasztalási összeg között. Kifogásolták azt is, hogy az elsőfokú bíróság bár tényként rögzítette, 776.929,- forintos törlesztés történt, azonban az ítélet rendelkező részében szereplő marasztalási összeg meghatározása során ezt nem vette figyelembe. Ennek következtében úgy kell helytállnia a készfizető kezésnek, mintha egyáltalán nem történt volna törlesztés.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult a fő marasztalást illetően. Felhívta a figyelmet, hogy a II. rendű alperes helytállási kötelezettségét rögzítő ítéleti rendelkezés részben téves, a kecskeméti ingatlan zálogtárgy ugyanis nem II. és III. rendű alperesek közös tulajdonában áll, az kizárólag II. rendű alperesi tulajdon. Az ítélet rendelkező részében ettől eltérően, tévesen a III. rendű alperes is tulajdonosként van feltüntetve, így az ítélet rendelkező részének helyesbítése e tekintetben indokolt.

A felperes érdemi álláspontja szerint a perben beszerzett szakértői vélemény aggálytalanul alátámasztja a kereset összecszerűségének megalapozottságát, a hitel felhasználása nyomon követhető a szakértői véleményből. Felperes kiemelte, maguk az alperesek is tényszerűen rögzítették beadványukban, hogy a hitelkeret folyósítása napján az egyenes adós közel 50.000.000,- forint nagyságrendű tartozását és annak járulékait ebből tudta rendezni. Ezzel egybehangzóan a szakértő megállapította, hogy a hitelkeret szabadon felhasználható pénzeszközként jelent meg a bankszámlán, így a felperes, mint számlavezető pénzügyi intézet szabályszerűen leemelhetette a sorban álló 45.000.000,- forintos hiteltartozást és annak kamatát, csak úgy, ahogy az adóhatósági inkasszónak is eleget tett. A még megmaradó 23.000.000,- forint nagyságrendű összeghez az akkori ügyvezető **személy 1. neve** pénztári kifizetés révén hozzájutott. A szakértői vélemény végső soron a felperes által már előadottakat erősítette meg. Az alperesek helytállási kötelezettsége szempontjából irreleváns, hogy a rendelkezésre bocsátott hitelkeret milyen célra lett felhasználva.

A kereset összecszerűségét illetően felperes megjegyezte még, hogy az ítélet rendelkező részében nem történt elírás, a keresettől kis mértékben eltérő összeg valójában a felmondó levélben, illetve az erről alpereseknek adott tájékoztatásokban szerepel. Az ítéletből kitűnik továbbá, hogy az összecszerűség meghatározása során a 2010. december 6-án adóhatóságtól befolyt áfa visszatérítés 776.929,- forint erejéig tartozáscsökkentő tételként elszámolásra került. A hitelszerződés felmondását illetően a felperes hangsúlyozta, az alapulhatott a szerződés 9. pontján, mely pontosan szabályozta, hogy a székhelycím változás bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén az eredeti címre postai úton megküldött nyilatkozatokat a küldemény tértivevényes feladását követő 5. napon közöltnek kell tekinteni. Az egyenes adós kft. cégjegyzékben nyilvántartott cégtörténetének tanúsága szerint az adós társaság székhelye 2010. október 5. napjáig volt a hitelszerződésben is feltüntetett **székhely 1. címe** szám alatti cím. Ezt követően azonban az megváltozott, a **székhely 2. címera**. A felperes megjegyezte, a székhelycím szerződéskötéstől számított néhány napon belüli megváltozásának bejelentését az egyenes adós elmulasztotta, ez már önmagában azonnali hatályú felmondási okot jelent a hitelszerződés 9. pontjára tekintettel. A felperes további felmondási okokra is felhívta a figyelmet, tekintve, hogy az adós ellen a felmondást megelőzően végrehajtási eljárás indult, majd kényszer törlési eljárásban a céget megszűntnek nyilvánította a cégbíróság, végül pedig felszámolási eljárást is kezdeményeztek ellene, melynek elrendelését tartalmazó végzést ugyancsak még a felmondás időpontját megelőzően adta ki a felszámoló bíróság az egyenes adósnak, aki minderről egyáltalán nem tájékoztatta a felperest. Megjegyezte, a kölcsönszerződés 9/d. pontjában rögzített súlyos szerződésszegési ok önmagában már az is, hogy az adós 2010. december 6. napját követően, két éven keresztül a szerződés felmondása előtt a tőketartozásból már nem törlesztett semmit. Mindezek alapján a felmondás közlésével, illetve alaki hibájával kapcsolatos alperesi kifogások nélkülözik a jogi alapot.

A fellebbezés **nem alapos**.

Az elsőfokú bíróság a kellő mértékig feltárt tényállásból helyes jogkövetkeztetést vont le a kereseti kérelem megalapozottságára. Az elsőfokú ítélet jogi indokaival az ítélőtábla egyetért, azokat a fellebbezési hivatkozások tükrében az alábbiakkal egészíti ki.

Az I. rendű alperes, továbbá II. és III. rendű alperesek fellebbezésükben sem vonták kétségbe a készfizető kezességvállalás, illetve a jelzálogkötelezettség szerződési létrejöttét. A biztosítéki

jellegű mellékkötelezettségek vállalása folytán érvényesíthették mindazokat a kifogásokat, amelyeket az egyenes adós kötelezett is érvényesíthet a felperesi jogosulttal szemben. A hitelkeret szerződés esetleges érvénytelensége a kezes, illetve a dologi adósok helytállási kötelezettségére is kihat, így jogi érdekeltségük által behatárolt körben a hitelszerződés kapcsán érvénytelenségi kifogást ők is előterjeszthettek (Ptk. 273. § (1) bekezdés, EBH2006/1431. számú eseti döntés). Az ilyen kifogás azonban nem eredményezheti a szerződés egészének érvénytelenségét, csak a keresettel szembeni védekezést szolgálhatja (Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 2/2010. (XII.10.) PK vélemény 9/a. pont).

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli esetben a felperes, valamint az egyenes adós között a Ptk. 522. § (1) bekezdés szerinti hitelszerződés megkötésére került sor folyószámla hitelkeret biztosítása érdekében, mely azonban nem minősül a Ptk. 685. § e) pontja alá tartozó fogyasztói szerződésnek, sem pedig a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) szerződéskötéskor hatályos 2. számú melléklete III.5. pontjában írtak szerinti fogyasztási kölcsönszerződésnek.

Az I. rendű alperes, aki az egyenes adós ügyvezetője volt a szerződéskötést megelőző években, a hitelszerződés személyi biztosítékaként a kft. pénzügyi-vagyoni helyzetének pontos ismeretében vállalt készfizető kezességet, míg a II. - III. rendű alperesek a dologi jogi biztosíték adását a gazdasági, üzleti célú hitel igénybevétele érdekében ajánlották fel, ezért a kezesi és a jelzálog szerződések egyike sem minősülhet fogyasztói szerződésnek. Az egyenes adós kft., valamint a cégvezető kezes, a gazdasági-üzleti élet professzionális résztvevői, akiktől elvárható, hogy a gazdasági tevékenységükhöz kapcsolódó szerződéseik megkötése során kellő megfontoltsággal járjanak el, üzleti partnereik szerződési ajánlatait gondosan tanulmányozzák át, mérjék fel az üzletkötésben rejlő kockázatokat, mérlegeljék a szerződéssel együtt járó előnyöket és hátrányokat, végezzenek gazdaságossági számításokat az általuk igényelt szolgáltatás és a részükről teljesítendő ellenszolgáltatás összevetésével. Mindezekre tekintettel a perbeli kezesi, illetve jelzálogszerződések esetében fel sem merülhet a fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos eltérő szabályok alkalmazása (Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.273/2014/3., Gf.III.30.239/2014/3., Gf.III.30.526/2014/3. számú korábbi eseti döntések). Az ilyen tartalmú érvénytelenségi kifogásokat az elsőfokú bíróság helyesen minősítette megalapozatlannak.

Az alperesek fellebbezésükben vitatták a kereset összecszerúségét, mert álláspontjuk szerint a felperes valójában már eredetileg sem biztosította teljes összegben az adósnak a hitelszerződésben meghatározott 72.000.000,- forintot, hanem a hitelkeret terhére azonnal átutalt a **B. Kft.** részére 45.000.000,- forintot, így ehhez az összeghez az egyenes adós hozzá sem jutott.

Az ítéltábla ezzel kapcsolatos álláspontja szerint a hitelkeret a szerződésben megjelölt időben az adós folyószámláján a szakértő és az okiratok szerint bizonyítottan megnyílt; az, hogy arról az egyenes adós hozzájárulásával ezt követően a felperes milyen kifizetéseket teljesített, nem képezheti az alperesek kifogásának tárgyát. Megjegyzendő, az alperesek által sem vitatott, hogy az egyenes adósnak egy harmadik cég irányában fennálló tartozását rendezte a 45.000.000,- forint leemelése és átutalása, csak úgy, ahogy egy további, kisebb összegű, a NAV irányában fennálló tartozás kiegyenlítésére is sor került közvetlenül a hitelkeret megnyitását követően. Ezek a kifizetések az egyenes adós érdekében álltak, lejárt fizetési kötelezettségeit teljesítette ilyen módon, vagyis az egyenes adós tartozásainak csökkentésére szolgált a két pénzügyi művelet. Arra nem merült fel peradat, hogy ezzel kapcsolatban a felperes, vagy az egyenes adós részéről bármiféle szerződésszegés vagy szabálytalanság történt volna. A hitelkiváltást szolgáló hitelfelvétel és az ezzel kapcsolatos pénzügyi tranzakciók önmagukban nem ütköznek jogszabályba, azok jogszerűen lefolytathatók. A gazdasági-pénzügyi életben gyakran alkalmazott konstrukció azt a célt szolgálja, hogy az adós egy régebben lejárt tartozásától szabadulhasson, és új, kedvezőbb feltételű hitel

felvétele útján rendezhesse kedvezőtlen kondíciójú tartozásait, elkerülve ezzel a tevékenységét akadályozó végrehajtási vagy csőd, esetleg felszámolási eljárás hitelezői kezdeményezését.

Az ítéltábla a prudens működés megsértésére alapított semmisségi okot sem találta megalapozottnak. E körben utal arra, hogy a bank a szerződési szabadság elve (1959-es Ptk. 200. § (1) bekezdése) értelmében szabadon dönthet arról, köt-e és ha igen, kivel, mikor és milyen tartalommal - a jogszabály adta keretek között - szerződést. Amennyiben a bank a szerződéskötéskor, hitelkihelyezéskor az erre irányadó valamely jogszabály rendelkezéseit vagy a saját belső szabályzatát megsérti, ennek relevanciája kizárólag a bank és a vele szerződő fél egymás közötti viszonyában lehet. A kialakult bírói gyakorlat szerint külső harmadik személyek, de még a szerződésben szereplő mellékkötelezettek (kezes, zálogkötelezett) sem hivatkozhatnak arra, hogy a kölcsönadó pénzügyintézet a hitelnyújtás során az adós hitelképessége tekintetében szakszerűtlenül járt el. Ilyen hivatkozás nem eredményezheti helytállási kötelezettségük alóli mentesülésüket (BDT2012. 2800., BH1998. 546., BDT2014. 3212.). Ez okból a hitelkihelyezés során történt szabálytalanságra, illetve a banki szabályok megsértésével kötött megállapodás semmisségi okára az alperesek kifogás útján nem hivatkozhatnak. E körben tehát az ítéltábla sem talált érdemben vizsgálhatónak az alperesek hivatkozása szerinti, felperesnek felróható szerződésszegést, sem pedig a szerződés érvényességét érintő ilyen okokat.

Az alperesek fellebbezésükben továbbra is állították, hogy a szerződést azonnali hatállyal felmondó levél nem került hatályosan kézbesítésre az egyenes adósnak. Az ítéltábla - az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően elfogadta a felperes hivatkozását, mivel a Ptk. 214. § (1) bekezdése szerinti írásbeli értesítés megérkezését (közlésének módját) a felek jogviszonyukban a hitelszerződés 9. pont utolsó bekezdésében diszpozitívan szabályozhatták. E szerződési kikötés lényegében egy kézbesítési vélelmet állít fel - az egyenes adós szerződési nyilatkozatban tett hozzájárulásával - arra az esetre, ha az egyenes adós szerződésszegő mulasztás követ el a székhelycím-változás bejelentésének elmaradásával. A bírói gyakorlat a Ptk. 214. § (1) bekezdésének alkalmazása során abból indul ki, hogy az írásban közölt nyilatkozat hatályosságához az szükséges, hogy az a másik félhez megérkezzék. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a címzettnek birtokba kell vennie, illetve tudomást kellene szereznie annak tartalmáról, a közlés megvalósul akkor is, ha ezek lehetőségét magában hordozza. A címzett kockázati körébe esik ugyanis, ha neki felróható okból kerül abba a helyzetben, hogy az általa a szerződő partnerének megadott címre a hozzá megküldött irat tartalmát nem áll módjában megismerni. Megjegyzendő, hogy e tekintetben is nyilvánvaló elvárás a joggal való visszaélés Ptk. 5. § (1) bekezdés alapvető szintű tilalmának betartása, illetve az együttműködési kötelezettség teljesítése (Ptk. 4. § (1) bekezdés). A jelen esetben ez azt jelenti, hogy az egyenes adós a szerződésben pontosan körülírt együttműködési kötelezettsége folyamatosan biztosítani a közte és hitelezője közötti postai kommunikáció lehetőségét, azt, hogy postai úton írásbeli nyilatkozatokat a felperesi hitelező folyamatosan eljuttathasson számára. Amennyiben ezen értesítési, együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, úgy jogszerűen volt kiköthető egyedi szabályként a szerződésben az, hogy a szabályszerűen megkísérelt postai kézbesítés székhelycím-változás miatti megghiúsulása esetére egy kézbesítési vélelmet állítottak fel a felek, tehát az ilyen jognyilatkozat Ptk. 214. § (1) bekezdése szerint hatályosan közöltnek tekintendő. A periratokhoz csatolt postai küldemény borítékjáról megállapítható, hogy azt, az érdekelt tudomására hozására alkalmas módon megkísérelték szabályszerűen kézbesíteni. A kézbesítés azért nem történt meg, mert az egyenes adós azt nem tette lehetővé. A cégnyilvántartásban bejelentett mezőkövesdi címére a kézbesítés nem volt lehetséges, a posta „címezett ismeretlen” jelzéssel küldte vissza a küldeményt a felpereshez. A postai jelzés azt jelenti, hogy az adott címen a címzett neve nem volt feltüntetve, és a postai küldemény elhelyezésére sem volt lehetősége a kézbesítőnek. A visszaérkezett küldeményen feltüntetett adatokból meghatározható, hogy mikor történt meg a szerződés szerinti vélelmezett

tudomásszerzés, és hogy a tényleges közlés az egyenes adósnak felróható okból, az ő mulasztása miatt maradt el.

A bírói gyakorlat szerint az írásbeli felmondás akkor is közöltnek tekinthető, ha azért nem jut a címzett tudomására, mert az azt tartalmazó irat átvétele az ő hibájából hiúsult meg. Ez a mulasztás jelen esetben az egyenes adós érdekkörében következett be, a közlés elmaradására a mellékkötelezett alperesek sem hivatkozhatnak (Legfelsőbb Bíróság (Kúria) BH2006/12., BH2011/68. szám alatt közzétett eseti döntések). Mindezekre figyelemmel a szerződésben kikötött kézbesítési vélelemből megállapítható módon, az egyenes adóssal hatályosan közölt felmondás alkalmas volt a szerződés megszüntetés joghatásának kiváltására (Ptk. 321. § (1) bekezdés). Megjegyzi az ítélőtábla, hogy a felmondás esetleges alaki érvénytelensége esetén sem lehetne megállapítani a perbeli szerződés hatályának fennmaradását, mivel az egyenes adós gazdasági társaság utóbb már jogutód nélkül megszűnt.

Az alperesek a fellebbezésükben azért is vitatták, hogy az adóssal szemben jogszerűen került felmondásra a hitelszerződés, mert a felperes a felmondás valós okát konkrétan nem, csupán a 9. pontra utalva jelölte meg a felmondólevélben. A felperes a 2012. december 12-én kelt szerződést felmondó levelében a az adóssal megkötött hitelszerződés 9. pontjában biztosított jogára hivatkozott. E szerződési kikötés e) alpontjában a felek megállapodtak, hogy a felperes jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani, ha az adós a szerződésből eredő bármely kötelezettségét megszegi, továbbá súlyos szerződésszegés, illetve a Ptk. 525. §-ban foglalt feltételek bármelyikének bekövetkezésekor. A felperes kétség kívül a felmondásban nem nevesítette a konkrét felmondási okot, azonban több olyan - a cégnyilvántartásban is rögzített közhiteles adattal alátámasztott - kötelezettségszegésre is rámutatott a perben, amely e jogosultságának gyakorlását megalapozta: az adós elmulasztotta tájékoztatni őt az ellene még 2011. július 4-én és 2011. szeptember 19-én indult végrehajtási eljárásról, az adóst megszüntetnek nyilvánították és kényszer törlesztését rendelték el 2012. március 28-án, sőt az adós még a felszámolását elrendelő 2012. november 5-én kelt határozatról sem értesítette a felperest. Mindezekon túlmenően az adós a cégnyilvántartás szerinti székhelyén ebben az időszakban már ismeretlen volt.

Az előbbieken felsorolt, többször ismétlődő, súlyos adósi szerződésszegések miatt nincs jogilag jelentősége annak, hogy a felperes az alpereseknek megküldött fizetési felszólításban sem jelölte meg a felmondás „konkrét és valós okát”. A felperes alperesekkel kötött kezési-, valamint keretbiztosítéki jelzálogszerződések ilyen kötelezettséget egyébként sem írtak elő (8. pont). Mindezek mellett hangsúlyozottan mutat rá az ítélőtábla, az alperesek által sem vitatott, hogy az igénybe vett hitelkeret rendszeres, szerződésszerű törlesztésére nem került sor, a 2010. december 6-i egyetlen jóváírás után két éven keresztül egyáltalán nem történt törlesztés, így az egyenes adós a Ptk. 522. § (1), és az 523. § (1) bekezdéseiből adódó legalapvetőbb szerződési kötelezettségét tartósan, hosszú időn keresztül nem teljesítette. Ez már önmagában szerződésszegő magatartás, amely a szerződés azonnali hatályú felmondására a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pont, valamint (2) bekezdés a) pont alapján is okot adott.

A felperes elegendő tartalmi hivatkozást megjelölő felmondását a szerződési szabályok szerinti módon az egyenes adóssal hatályosan közölte, így az a szerződést megszüntette (Ptk. 321. § (1) bekezdés) egyidejűleg a teljes kölcsöntartozást egy összegben lejárttá tette.

Az alperesek fellebbezési álláspontja szerint az elszámolásösszecsúszásában is helytelen, a szakértői vélemény megalapozatlan, mert a szakértő csak a peres iratokat, elsősorban a felperes által csatolt kimutatásokat használta fel a szakvélemény kialakításához, az elszámolás elkészítéséhez és nem vette figyelembe az adós 776.929,- forint összegű résztörlesztését sem. Kétségtelen, hogy a felperes és az adós között létrejött szerződéses jogviszony iratanyaga rendőrségi lefoglalásra került, a szakértő által megvizsgált hitelezői kimutatásokhoz képest azonban maguk az alperesek sem

állítottak más tranzakciókat 9. sorszám alatti „vizontkereseti” beadványukban. Az alperesek által hivatkozott egyetlen résztörlesztést a szakértő figyelembe vette és elszámolta, ez kitűnik a 49. sz. szakértői vélemény 4. számú mellékleteként csatolt táblázat 5. sorából. Éppen ennek eredményeként állott elő az elsőfokú ítélet rendelkező részében pontosan megjelölt, az I. rendű alperest, mint készfizető kezest terhelő marasztalási összeg. További alapbizonylat beszerzését a szakértő nem találta szükségesnek, a rendelkezésre állókat aggálytalanak tekintette, és teljes körűen felhasználta a szakértői elszámoláshoz, így a nyomozati eljárásban lefoglalt iratanyagba való betekintés elmaradását az ítélet tábla nem tekintette eljárási szabálysértésnek.

Az alperesi marasztalás összecszerűségét az aggálytalan igazságügyi szakvélemény alátámasztotta.

Az alperesek kifogásolták, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező részében megállapított marasztalási összeg (87.645.604,- forint) eltér az ítélet indoklásában megjelölt kereseti követeléstől (87.645.412,- forint), és a különbséget a bíróság nem indokolta meg. A valójában mindössze 198,- forintos eltérés abból adódik, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet indoklásának 3. oldalán - a tényállás részeként - a felperes szerződést felmondó levelében közölt fizetési felszólítást ismertette, a rendelkező részben megjelölt összeg pedig a szakértői vélemény alapján megállapított tartozás. A felperes keresetét a 84. számú jegyzőkönyv 2. oldalán rögzített pontosító nyilatkozatában a szakvéleményhez igazította, az alperesek e szerinti marasztalásának így nem volt eljárásjogi akadálya. Az ítélet a módosított kereset korlátai között maradt (Pp. 215. §).

A felperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan mutatott rá ugyanakkor, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező részében a kereseti kérelméhez képest eltérően került sor a II. - III. rendű dologi adósok tűrésre kötelezésére, mivel a **ingatlan 1. helyrajzi száma** belterületi, természetben **ingatlan 1. címe** ajtószám alatti lakásingatlan kizárólagos, 1/1 arányú tulajdonosa a II. rendű alperes. A periratokhoz csatolt tulajdoni lapokból megállapíthatók a hiteles tulajdoni viszonyok, így az is, hogy a kecskeméti ingatlan a II. rendű alperes kizárólagos 1/1 arányú tulajdona, abban a III. rendű alperest nem illeti meg tulajdoni hányad.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az ítélet rendelkező részének második bekezdésében a **ingatlan 1. helyrajzi száma** belterületi, természetben **ingatlan 1. címe** ajtószám alatti lakásingatlan vonatkozásában a tűrésre kötelezettek közül a III. rendű alperest mellőzte.

Az alperesek eredménytelen fellebbezésük folytán másodfokon is pervesztesek lettek, így az ítélet tábla a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján másodfokú eljárási költség megfizetésre egyetemlegesen kötelezte őket felperes javára, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak alapján megállapított ügyvédi munkadíjból áll.

Az egységes pertárs alperesek egyetemlegesen kötelesek külön felhívásra megfizetni az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt másodfokú eljárási illetéket az állam részére, melynek mértékét az ítélet tábla az 1990. évi XCIII. tv. 46. § (1) bekezdés alapulvételével, megfizetésének módját pedig a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (3) bekezdés alapján határozta meg.

Szeged, 2017. november 23.

Dr. Hámori Attila s.k.. Dobler László s.k.. Béri András s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

táblabíró